

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРАВИЛНИКА О КАТЕГОРИЗАЦИЈИ И ОЦЕЊИВАЊУ РАДА ПЛИВАЧКИХ СУДИЈА ПСС

Ово образложење прати Предлог Правилника о категоризацији и оцењивању рада пливачких судија ПСС, са интегрисаним Прилогом 10 – обрасцима E-POOL, E-OWS, E-FR-S и K-1. Правни и стручни извори проверени су према јавно доступним званичним изворима на дан 08.10.2026. године. Образложење раздваја обавезе које непосредно произлазе из закона, Статута ПСС и међународних спортских правила од домаћих категоријских прагова и процесних решења која представљају нормативну политику ПСС.

I. ОПШТИ РАЗЛОЗИ И ПРАВНИ ОСНОВ

Основни правни ослонац налази се у члану 100. Закона о спорту. Став 1. налаже надлежном националном гранском спортском савезу да спортска правила утврђује у складу са законом и правилима надлежног међународног спортског савеза, а став 2. тачка 13) изричито обухвата статус спортских судија, суђење на такмичењима, надзор над суђењем и статус и надлежности других службених лица. Унутрашња надлежност УО ПСС додатно произлази из члана 47. Статута ПСС где се наводи да УО доноси правилнике и друга општа акта која нису у искључивој надлежности другог органа, доноси коначна решења у другом степену на одлуке органа ПСС када ствар није у искључивој надлежности Скупштине, и именује ОПС; члан 49. став 3. одређује ОПС као стално стручно радно тело чији се рад и надлежност уређују правилником.

Правилник о номенклатури спортских занимања и звања („Службени гласник РС“, бр. 86/2020) у чл. 45–47 одређује занимање судије у спорту, типичне послове и три законска звања: спортски судија, национални спортски судија и међународни спортски судија. Члан 48. прописује и алтернативне путеве, односно за спортског судију – програм стручног оспособљавања I нивоа или најмање средње образовање и пет година активног судијског стажа; за националног спортског судију – најмање средње образовање и програм II нивоа или најмање средње образовање и десет година активног судијског стажа; за међународног спортског судију – најмање средње образовање и стручну оспособљеност коју прописује надлежни међународни савез/стручно судијско удружење. Зато POOL/OWS I–IV нису нова законска звања, већ интерна професионална градација унутар стеченог законског статуса.

World Aquatics Swimming pathway представља релевантан компаративни и међународни стручни оквир где тренутно повезани званични PDF систем гради на три компоненте – education, experience and evaluation – и користи Bronze/Silver/Gold нивое, уз номинацију националне федерације и практичне евалуације. Међутим, званична Swimming Officials страница 08.10 2026. године приказује ознаку верзије 15.09.2026, док PDF на који та страница тренутно води у самом документу носи „In force as from 1 January 2025“. Зато се конкретни бројеви из тог PDF-а у Образложењу користе искључиво као проверени садржај тренутно повезане датотеке и компаративни ослонац, а не као непроверена тврдња о садржају посебне верзије 15.09.2026. године.

За Open Water Swimming постоји засебан World Aquatics pathway и засебне функционалне улоге, што снажно подржава одвојену POOL/OWS категоризацију. Актуелна World Aquatics страница Competition Regulations означава као текућу верзију прописа из фебруара 2026. (ажуриране 18.02.2026). Safety Officer има посебну безбедносну функцију у OWS систему, док World Aquatics OWS Manual 2024 описује његове централне обавезе у погледу процене ризика, стазе, опреме и пловила за спасавање и сл, координације са Medical Officer-ом и процене услова. European Aquatics је за 2026. Level 3 – свој највиши OWS образовни корак – изричито везао за лица која желе да

ПСС – Образложење Правилника о категоризацији и оцењивању рада пливачких судија обављају Chief Referee или Safety Officer функцију. Из тога следи снажно стручно оправдање за FR-S као највишу домаћу безбедносну компетенцију уз напомену да то ипак није тврдња да WA pathway формално означава Safety Officer-а као Gold функцију, јер тренутно повезани WA OWS pathway Gold услове формулише кроз Referee/Chief Referee искуство.

II. МЕТОДОЛОГИЈА И КЉУЧНЕ ПОЛИТИКЕ

Предлог је развијен из полазног нацрта категоризације и предложеног Правилника ОПС ПСС, али је сваки критеријум преиспитан са становишта: (1) законског звања и надлежности ПСС; (2) стварне доступности такмичења у Србији; (3) разлике између делегирања ПСС, регионалних делегација и директних позива клубова; (4) функционалне сложености; (5) међународног развојног оквира; и (6) потребе да се критеријум може доказати документом и једнообразно применити.

Намерно је одбачен систем у којем један укупан број такмичења или слободна „стручна процена ОПС ПСС“ може пресудно одредити категорију. Уместо тога комбинују се референтни период, стварне функције, разноврсност, сложеност такмичења, формалне евалуације, усавршавање и – тамо где је релевантно – менторство и међународно искуство.

Тестирање теоријског знања је ограничено на ситуације у којима постоји стварна доказна потреба. То решење одговара домаћем календару пливања, избегава непотребно административно тестирање редовно активних судија и истовремено омогућава циљану проверу после дуже неактивности, битне промене правила или документованог недостатка.

За 2027. уведен је посебан транзициони систем. Он признаје старо искуство и постојеће доказе, али не тражи ретроактивно евиденције које раније нису биле обавезне. Ово је кључно за правичност реформе.

III. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПО ЧЛАНОВИМА

Члан 1. – Предмет правилника

Одредба одмах одређује да категоризација није само листа рангова, већ целовит систем који обухвата услове, евалуацију, функционалне компетенције, поступак и транзицију. То је важно јер Закон о спорту националном гранском савезу поверава уређивање статуса судија, суђења и надзора над суђењем, док међународни системи развој судија третирају као повезан циклус образовања, искуства и евалуације. Одвојено навођење POOL и OWS спречава да се искуство из једног оперативно различитог окружења аутоматски пренесе на друго.

Релевантни извори: S1, S3, S4.

Члан 2. – Циљеви и начела

Циљеви су формулисани као мерила за тумачење свих каснијих услова. Посебно су наглашени проверљивост, сразмерност и једнак приступ развојним приликама, јер број стварних делегација не зависи искључиво од воље и квалитета судије. Овим се категорија усмерава на доказану компетенцију, а не на неформалну блискост са делегирајућим телом, место становања или број позива клуба. Забрана прикривеног дисциплинског кажњавања раздваја стручну категоризацију од дисциплинског система.

Релевантни извори: S1, S3, S8.

Члан 3. – Значење појединих израза

Дефиниције су потребне да би бројчани услови били једнообразно применљиви. Појмови „квалификујуће ангажовање“, „виши ниво такмичења“, „формална евалуација“ и „еквивалент“ затварају простор за накнадно произвољно тумачење. Посебно је важно да се међународно искуство не везује за један назив такмичења, већ за проверљив статус, ранг, функцију и сложеност.

Релевантни извори: S3, S4, S8, S9.

Члан 4. – Однос категорије и спортског звања

Ово је једна од кључних правно-техничких одредаба. Домаће POOL/OWS категорије су интерни професионални ранг и не смеју се називом или дејством мешати са законским звањима из Правилника о номенклатури. Законски систем познаје спортског, националног и међународног спортског судију и зато интерна I–IV категорија служи распоређивању компетенција унутар ПСС, а не ствара ново законом непознато звање.

Релевантни извори: S1, S2.

Члан 5. – Одвојеност POOL и OWS система

Раздвајање POOL и OWS система оправдано је различитим функцијама, ризицима и оперативним знањима. World Aquatics води посебне путеве и системе за Swimming и Open Water Swimming, а ЕА има засебну OWS едукацију. Заједнички професионални елементи могу се признати, али специфична OWS безбедност, стаза и управљање трком не могу се доказати искључиво базенским искуством.

Релевантни извори: S3, S4, S5, S7.

Члан 6. – Категорије

Четири интерна нивоа омогућавају постепен и разумљив развој без мешања са законом прописаним звањима. Не преузимају се механички WA Bronze/Silver/Gold ознаке, јер би то створило привид правне или сертификатске еквиваленције која не постоји. Ознака POOL/OWS уз римски број спречава двосмисленост.

Релевантни извори: S2, S3, S4.

Члан 7. – Однос категорије и активног статуса

Категорија доказује ниво стручности, али не сме сама створити право на конкретно делегирање. За стварно обављање дужности и даље су потребни активан статус, одговарајуће законско звање и функционална компетенција. Истовремено, привремена неактивност не брише једном доказану стручну историју већ се за то користи институт мировања.

Релевантни извори: S2, S3, S4.

Члан 8. – Референтни период и оправдани прекид

Референтни период од четири године за напредовање изабран је као довољно дуг да се у спорту са релативно ограниченим бројем такмичења прикупи разноврсно искуство, а да пут напредовања не буде непотребно спор. Правило о оправданом прекиду спречава да трудноћа, болест, школовање или друга објективна околност механички произведу професионалну штету.

Релевантни извори: S3, S4.

Члан 9. – Једнак приступ развојним приликама

Критеријум који зависи од тога да ли је ПСС, регионални савез или клуб дао прилику не сме се претворити у негативан критеријум против кандидата који је био расположив. Рок од дванаест месеци/прва три одговарајућа такмичења уводи стварну обавезу развојне прилике када ПСС контролише делегирање, али не даје апсолутно право на конкретно такмичење нити потискује безбедност и стручност. Објективност се обезбеђује евидентирањем расположивости и конкретне понуђене прилике, док место становања и непостојање клупског позива нису негативни критеријуми.

Релевантни извори: S3, S8, S12.

Члан 10. – Надлежност и одговорност

Надлежности су раздвојене ради контроле одлучивања: ОПС спроводи стручни и првостепени поступак, а УО ПСС врши другостепену контролу у границама своје статутарне надлежности. Ово није непосредан процесни захтев члана 100. Закона о спорту, већ домаће организационо решење. За јавно објављени пречишћени Статут ПСС ослонац постоји у члану 47. тачка 4), који УО поверава коначна решења у другом степену на одлуке органа ПСС ако ствар није у искључивој надлежности Скупштине. Искључење лица које је било евалуатор, ментор или предлагач додатна је гаранција непристрасности коју уводи овај Правилник.

Релевантни извори: S10a, S12.

Члан 11. – Извори података и доказивање

Систем се заснива на доказима који се могу накнадно проверити. Посебно је уређена ситуација у којој ПСС раније није водио потребну евиденцију. Тај недостатак институционалне архиве не сме се пребацивати на судију. Еквиваленција је ограничена конкретним параметрима и мора бити писано образложена, чиме се спречава да „упоредиво искуство“ постане неограничена дискреција. Еквивалент није „слободна процена“ већ се мора идентификовати тачно који услов се замењује, којим доказом и по којим упоредним параметрима.

Релевантни извори: S3, S4, S8.

Члан 12. – Пасош функционалних компетенција

Пасош функционалних компетенција одваја општу категорију од способности за конкретну функцију. Тај приступ је у складу са међународном и упоредном праксом у којој се Referee, Starter и друге улоге развијају и процењују посебно. У OWS-у је уведено разликовање FR-T и FR-S где су Chief Referee/Referee и Safety Officer највише функције по нивоу одговорности, али не доказују исту врсту компетенције.

Релевантни извори: S3, S4, S5, S7, S8, S9.

Члан 13. – Редовна и формална евалуација – поступак и стандард

Редовна оцена и формална категоријска евалуација намерно су раздвојене. Формална евалуација има већу доказну тежину и зато мора бити унапред структурисана, везана за конкретну функцију, довољан обим посматрања и чињеничне опсервације. Пондерисање унапред утврђених области елиминише могућност да општи утисак накнадно промени резултат. Посебан образац Safety Officer-а прати његове стварне безбедносне одговорности. Образац и матрица унапред одређују области, тежине и начин израчунавања и укупна оцена се не може кориговати општим утиском.

Релевантни извори: S3, S4, S5, S8, S9.

Члан 14. – Овлашћени оцењивачи, независност, избор и калибрација

Квалитет евалуације зависи и од компетенције евалуатора. Зато су уведени затворени услови за овлашћење, функционална подударност, ротација и правила сукоба интереса. За FR-S није довољно бити Referee/Chief Referee, евалуатор мора имати доказану Safety Officer компетенцију. Механизам треће независне процене код великих разлика међу евалуацијама штити и кандидата и кредибилитет система. Листа овлашћених евалуатора, функционално овлашћење и ротација су ex ante ограничења избора евалуатора.

Релевантни извори: S4, S5, S7, S8.

Члан 15. – Критичне области

Критичне области спречавају да висок просек прикрије недостатак који је суштински за регуларност или безбедност. Истовремено, једна изолована ниска оцена не производи аутоматски коначан негативан исход, већ се по правилу проверава независно. То је сразмерније од система у којем један оцењивач једним актом трајно блокира напредовање. Критични праг се не може „прегласати“ високим оценама у споредним областима, али једна изолована оцена по правилу захтева независну потврду.

Релевантни извори: S3, S4, S5.

Члан 16. – Актуелно знање и циљана провера теоријског знања

Тест ПСС је домаћом нормативном политиком постављен као изузетан и циљан инструмент, а не као периодична административна препрека. Код редовно активног судије који се усавршава и има позитивне практичне евалуације, актуелно знање може бити доказано без новог домаћег теста. WA/EA тест, сертификат или формално оцењена клиника могу се признати као еквивалент у одговарајућем обиму када доказују исто релевантно знање. Правило о избегавању дуплирања није међународна обавеза ПСС, већ пропорционално домаће решење ослоњено на чињеницу да WA/EA и сами користе формалне образовне и механизме за процену знања. Проценти у матрицама су зато само прагови када се домаћи тест заиста спроводи. Проценти 70/75/80/90 примењују се само ако се домаћи тест изузетно спроводи и они нису општи предуслов категорије.

Релевантни извори: S3, S4, S6, S7.

Члан 17. – Признато стручно усавршавање и индивидуална иницијатива

Стручно усавршавање се вреднује по доказаном садржају и исходу. Овим се признаје индивидуална иницијатива судија који самостално улажу у WA/EA и друга релевантна усавршавања, а истовремено се избегава дискриминација по имовном положају. За више категорије вреднује се и преношење знања, што је упоредиво са WA Gold логиком дељења знања.

Релевантни извори: S3, S4, S6, S7.

Члан 18. – Међународно искуство

Међународно искуство се класификује по реалном нивоу, а не само по називу догађаја. То омогућава да се COMEN, Multinations, SECJM, званични сусрети репрезентација, признати међународни митинзи и службено суђење у иностранству вреднују према статусу, функцији и сложености. Таква структура је блиска WA tier логици, али не тврди формалну једнакост домаће M-1–M-5 и WA Tier 1–5 класификације.

Релевантни извори: S3, S4.

Члан 19. – Развојни план судије

Развојни план претвара негативно утврђење „услов није испуњен“ у конкретан пут до испуњења. У њему мора бити наведено која компетенција недостаје, који доказ је прихватљив и која је прва реална прилика. То посебно спречава затворени круг у којем судија не може напредовати јер нема функцију, а функцију не добија јер још није напредовао.

Релевантни извори: S3, S8.

Члан 20. – POOL–IV

POOL–IV је основни интерни ниво за активног судију који већ има законски потребно звање. Он није ново звање и не сме снижавати законом стечена права. Сврха је да почетни ниво буде полазиште за документовање функција и развој, а не додатна лиценца.

Релевантни извори: S2, S3.

Члан 21. – POOL–III

POOL–III представља први напредни домаћи ниво. Критеријуми су постављени тако да захтевају стварни рад и ширење функција, али не и велики број такмичења недоступан у домаћим условима. Посебан тест није редован услов ако је актуелно знање већ доказано по члану 16.

Релевантни извори: S2, S3, S8.

Члан 22. – POOL–II – услови за напредовање

POOL–II комбинује временски период, практични обим, најмање три функционалне групе, најмање једну сложену функцију, искуство вишег нивоа, усавршавање и три формалне евалуације. Конкретни домаћи бројеви су ПСС калибрација, а не WA минимум. Као компаративни оријентир, тренутно повезани званични WA Swimming PDF за одржавање Silver нивоа наводи 10 такмичења и шест практичних евалуација у четири године. ПСС је број формалних евалуација намерно поставио ниже због мањег домаћег календара и мањег броја евалуатора, уз еквивалентно доказивање и могућности за рад. Квантитативни услови су минимални оријентери развоја, уз изричиту заштиту када је прилика зависила од делегирања или географије.

Релевантни извори: S3, S8.

Члан 23. – POOL–I – услови за напредовање

POOL–I је највиши домаћи ниво и зато тражи шири функционални распон, више искуства високог нивоа, најмање једну FK/FR евалуацију и просек 4,00. Праг 4,00 и домаћи квантитативни услови нису преузети из WA правила, већ су домаћа калибрација намењена да I категорија означава стабилну компетенцију пре могуће међународне номинације. WA Gold систем служи само као стручни компаративни ослонац, нарочито у погледу напредног искуства, процене и дељења знања, а не као правни еквивалент POOL–I. Виши праг је оправдан јер POOL–I има улогу домаћег улазног прага за међународну номинацију. Ипак, не тражи се обавезно инострано искуство ако је компетенција доказана другим признатим путем.

Релевантни извори: S3, S6, S8.

Члан 24. – Директан пут за судију са важећим међународним статусом

Директан пут за већ важећег WA/EA судију спречава апсурд да лице са признатим међународним статусом мора поново пролазити цео домаћи временски пут. Ипак се задржава практична провера актуелности у релевантној дисциплини ако нема свежег WA/EA доказа. То је признавање вишег спољног стандарда без аутоматског укидања домаће контроле актуелности.

Релевантни извори: S2, S3, S6.

Члан 25. – OWS–IV

OWS–IV је почетни ниво специфичан за отворене воде. Само базенско звање није довољно за OWS категорију без OWS рада или основне OWS обуке, јер се на отвореним водама јављају посебни ризици, стаза, навигација и безбедносне функције.

Релевантни извори: S2, S4, S5.

Члан 26. – OWS–III

OWS–III је развојни ниво који тражи прва документована OWS искуства и функционалну ширину, али је квантитативно умерен због малог броја OWS догађаја. Тест остаје изузетак, а не редован услов.

Релевантни извори: S4, S7.

Члан 27. – OWS–II – услови за напредовање

OWS–II тражи најмање три OWS такмичења/четири такмичарске целине у више сезона, три функционалне групе и једну сложену функцију, уз две формалне евалуације. Ови бројеви су домаћа калибрација и нису копирани из WA pathway-а. Тренутно повезани WA OWS PDF за одржавање Silver нивоа наводи једно Referee искуство на Tier 3 у четворогодишњем периоду и једну практичну евалуацију, док за прелаз ка Gold-у током Silver периода наводи најмање две евалуације. ПСС зато не може основано тврдити да је сваки домаћи број „блажи од WA“; оправдање за две домаће евалуације лежи у потреби да се за интерну категорију потврди стабилност компетенције, уз снажне механизме еквивалентног доказивања и заштиту од недостатка прилика. Овај праг треба емпиријски проверити после првог циклуса примене. OWS праг је нижи по броју догађаја него POOL јер календар отворених вода објективно пружа мање прилика.

Релевантни извори: S4, S7.

Члан 28. – OWS–I – услови за напредовање

OWS–I је највиши OWS домаћи ниво. Кандидат мора доказати највишу руководећу компетенцију као FR-T или FR-S. Safety Officer се не третира као споредна функција јер актуелна WA правила/приручници му дају засебну централну безбедносну улогу, а EA Level 3 од 2026. поставља Chief Referee и Safety Officer у исти највиши образовни корак. Истовремено, домаће сврставање FR-S међу две највише компетенције представља ПСС категоризациону одлуку. Тренутно повезани WA OWS Gold pathway своје формалне Gold критеријуме описује кроз Referee/Chief Referee искуство. FR-T и FR-S зато остају равноправне по рангу домаће одговорности, али функционално различите и не замењују једна другу за конкретно именовање. За OWS–I највиша компетенција мора бити стварно доказана на FR-T или FR-S грани, док неформална процена да је кандидат „искусан“ није довољна.

Релевантни извори: S4, S5, S5a, S7.

Члан 29. – Директан OWS пут за важећи међународни статус

Као и код базена, важећи напредни WA/EA OWS статус представља снажан доказ међународно проверене компетенције и оправдава директно разматрање за OWS–I у грани коју стварно покрива. Он, међутим, не производи аутоматску правну конверзију међународног нивоа у домаћу категорију. Признају се конкретни проверљиви сертификати, евалуације, функције и актуелност статуса, а ако нема довољног свежег функционалног доказа, ПСС обезбеђује независну процену.

Релевантни извори: S4, S7.

Члан 30. – Однос OWS категорије и других службених лица

Одредба спречава мешање судијских категорија са другим неопходним службеним и безбедносним професијама. На OWS догађају медицинско особље, спасилачки тим и друга лица могу бити пресудни за безбедност, али се њихова професионална квалификација не претвара аутоматски у судијску категорију. Safety Officer је изузетно висока OWS функционална компетенција, али његов статус мора бити усклађен и са домаћим правилима о другим службеним лицима.

Релевантни извори: S1, S4, S5.

Члан 31. – Редовна ревизија испуњености услова

Редовна ревизија служи да категорија остане показатељ актуелне компетенције. Она није ново напредовање нити механизам честог тестирања, већ провера минималног континуитета. За III/IV није оправдано уводити исти терет као за највише категорије.

Релевантни извори: S3, S4.

Члан 32. – Задржавање POOL–II и POOL–I

Услови за задржавање POOL–II/I су лакши од услова за стицање јер је циљ одржавање, а не поновно доказивање целе каријере. Формалне евалуације се задржавају за више нивое, али недостатак прилике коју ПСС није обезбедио не сме бити негативан услов. Услови одржавања су лакши од услова напредовања и садрже заштитне механизме за стварање прилике за напредовање.

Релевантни извори: S3, S8.

Члан 33. – Задржавање OWS–II и OWS–I

OWS задржавање је додатно прилагођено мањем броју такмичења. Једно реално OWS ангажовање или независна практична провера може доказати континуитет када календар не омогућава више. Највиша OWS категорија захтева контакт са сложенем/руководећом функцијом, али не механички број догађаја који домаће тржиште не може обезбедити. Алтернативна независна практична процена спречава аутоматско снижавање због малог броја OWS догађаја.

Релевантни извори: S4, S7.

Члан 34. – Условно задржавање

Условно задржавање је пропорционална алтернатива моменталном снижавању категорије. Када је недостатак отклоњив и не доводи непосредно у питање безбедност или интегритет, кандидату се даје развојни рок. На тај начин категоризација задржава развојну, а не казнену функцију.

Релевантни извори: S3, S4.

Члан 35. – Снижавање категорије

Снижавање категорије је овим Правилником конципирано као стручна мера, а не дисциплинска санкција. Та квалификација и процесне гаранције су домаће нормативно решење, а не непосредно правило члана 100. Закона о спорту. Разлог је функционално разграничење јер категорија треба да прати доказану актуелну компетенцију, док се повреда обавезе и кривица решавају у дисциплинском систему ПСС.

Релевантни извори: S10a, S12.

Члан 36. – Покретање поступка

Поступак може покренути судија када тражи напредовање, али и ОПС када постоји разлог за ревизију/снижавање. Ово је процесни механизам који Правилник сам уводи ради редовног функционисања система и његов институционални оквир ослања се на статутарни положај ОПС као сталног стручног радног тела и на надлежности УО ПСС.

Релевантни извори: S10a, S12.

Члан 37. – Комплетирање података и рок

Рокови и обавеза комплетирања података штите предвидивост. Када је практична евалуација објективно немогућа у основном року, поступак се не завршава произвољним одбијањем, већ развојним планом и првом реалном приликом. Образац К-1 ствара проверљив траг о сваком услову. К-1 листа омогућава да кандидат види сваки услов као „испуњен/недостаје/еквивалент/није применљиво“ и конкретан доказ.

Релевантни извори: S8.

Члан 38. – Евиденција расположивости и прилика

Евиденција расположивости је неопходна да се разликују две битно различите ситуације: судија није радио јер није желео/одбио је понуду, и судија није радио јер није био делегиран или позван. Без те разлике број такмичења би био структурно пристрасан критеријум. Одбијена понуда и недобијена прилика воде се као различите чињенице.

Релевантни извори: S12.

Члан 39. – Образложена одлука

Образложена одлука је у овом систему кључна домаћа гаранција контроле објективности. Она мора показати који су услови испуњени, који нису, који је доказ коришћен и како је примењен еквивалент. Закон о спорту даје ПСС надлежност да уреди статус и суђење, али овај степен образложења не произлази непосредно из члана 100 већ је он свесно уведен да би матрица била проверљива и да би другостепена контрола имала стварни предмет. Одлука мора бити репродуктивна и друго лице из образложења треба да може да утврди како је резултат добијен.

Релевантни извори: S10a, S12.

Члан 40. – Право на изјашњење

Право на изјашњење пре негативне одлуке је домаћа процесна гаранција. Омогућава кандидату да исправи погрешан податак или достави доказ, што је нарочито важно у првим годинама система када историјске евиденције могу бити непотпуне. Оно се у овом акту оправдава начелима правичног, проверљивог и непроизвољног интерног одлучивања, а не тврдњом да га члан 100. Закона о спорту непосредно прописује.

Релевантни извори: S10a, S11, S12.

Члан 41. – Приговор на евалуацију

Приговор на евалуацију није „нова оцена по жељи кандидата“, већ контрола чињеничне и процесне правилности због погрешне функције, недостатка образложења, сукоба интереса или недоследне примена скале. Тиме се чува стручна аутономија евалуатора, али и спречава неконтролисана субјективност.

Релевантни извори: S8, S9.

Члан 42. – Жалба

Жалба УО ПСС обезбеђује институционалну контролу првостепене одлуке ОПС. За јавно објављени пречишћени текст Статута ПСС непосредан организациони ослонац је члан 47. тачка 4), према ком УО доноси коначна решења у другом степену на одлуке органа ПСС које нису у искључивој надлежности Скупштине. Искључење лица које је већ учествовало у процени представља додатну гаранцију непристрасности уведену овим Правилником.

Релевантни извори: S10a, S12.

Члан 43. – Номинације и ограничени број места

I категорија је домаћом политиком ПСС постављена као обавезан интерни предуслов за WA/EA номинацију, да међународни пут не би постао паралелни канал за заобилажење домаће меритократске хијерархије. За Swimming, тренутно повезани WA PDF изричито предвиђа номинацију националне федерације и код Bronze профила тражи да кандидат испуњава релевантне политике своје националне федерације. OWS pathway такође почива на номинацији и сертификацији националне федерације. Ниједан од тих извора не прописује ПСС категорију I – то је домаћи непрелазни предуслов. Сви актуелни WA/EA услови остају кумулативни, а код ограниченог броја места примењује се објављена упоредна матрица. I категорија је непрелазни домаћи предуслов и тек

ПСС – Образложење Правилника о категоризацији и оцењивању рада пливачких судија након њега следи поређење кандидата који сви испуњавају обавезне услове. Личне везе, припадност клубу и функције у органима ПСС нису критеријуми за избор.

Релевантни извори: S3, S4, S6, S7.

Члан 44. – Посебан карактер иницијалне категоризације

Прва категоризација 2027. није редовно напредовање већ конверзија затеченог система. Нови докази који раније нису постојали као обавеза – формалне евалуације, пасоши и нови обрасци, не смеју се тражити ретроактивно. Ово је неопходно да реформа не поништи реално стечено искуство.

Релевантни извори: S11, S12, S3, S4.

Додатно је уведена привремена функционална еквиваленција искључиво за прелазни профил у 2027. години. Разлог је практичан и правичан јер категорије POOL/OWS пре 2027. Године нису постојале, па се не може условити рад формалном ознаком која још није могла бити додељена. Еквиваленција се не заснива на слободној процени, већ на писаном профилу и проверљивом доказу да је лице раније успешно обављало исту или упоредиву функцију. Она се за састав жирија и делегирање активира тек када Правилник за организацију такмичења преузме нове категоријске и функционалне услове а до тада се води као доказ у профилу, без стварања новог организационог услова.

Члан 45. – Пресечни датум и профил судије

Датум 31.12.2026. године ствара јасан доказни тренутак. Одвојени POOL/OWS профили и право судије на увид/допуну смањују ризик да непотпуна централна база произведе погрешну почетну категорију.

Релевантни извори: S11, S12.

Члан 46. – Минимална почетна конверзија

Минимална почетна конверзија користи постојећа законска звања као један од доказних полазних параметара, али не тврди да Номенклатура аутоматски претвара национално звање у POOL–III. Правило „национално звање → најмање POOL–III“ је домаћа прелазна политика ПСС која штити већ стечени статус унутар новог интерног система, док виши доказани рад може дати II/I. OWS се не изводи из POOL-а јер би то поништило суштину одвојених компетенција.

Релевантни извори: S2, S4, S5.

Члан 47. – Иницијални POOL–II и POOL–I

Прелазни POOL–II/I критеријуми користе оно што реално може постојати у старом систему а то су године рада, функције, ниво такмичења и усавршавање. Нове формалне евалуације се не траже уназад. Алтернативни временски путеви омогућавају да се дугогодишње искуство призна и када датум стицања националног звања није једини релевантан показатељ. Прелазни критеријуми користе доказе који су реално могли настати пре 2027. године, док нова формална евалуација није ретроактивни предуслов.

Релевантни извори: S2, S11, S12.

Члан 48. – Иницијални OWS–II и OWS–I

OWS прелазни услови су посебни и блажи у квантитету, јер је историјски број OWS догађаја мањи. За највиши ниво мора постојати стварна FR-T или FR-S компетенција. Ранија Safety Officer искуства и релевантна WA/EA едукација признају се као доказ, чиме се не губи вредност већ стечене специјализације. Исто важи за OWS, уз засебно вредновање Safety Officer/FR-S искуства.

Релевантни извори: S4, S5, S7, S11.

Члан 49. – Недостатак старих података

Правило „највиша поуздано доказана категорија + убрзана допуна“ балансира две опасности, односно не сме се доделити виша категорија без доказа, али кандидат не сме трајно бити оштећен зато што стара евиденција није била систематична. Рок до 12 месеци даје реалан пут да се празнина попуни актуелном проценом. Непотпуна стара архива не доводи до претпостављене више категорије, али отвара убрзани пут за накнадно доказивање.

Релевантни извори: S11, S12.

Члан 50. – Признавање иницијативе и међународног искуства пре 2027.

Пре 2027. године се признаје проверљив резултат личне иницијативе кроз WA/EA клиника, тест, сертификат, међународно суђење и друга релевантна активност. Извор финансирања је намерно неутралан. На тај начин се награђује стварни стручни развој, а не финансијска способност или институционална блискост.

Релевантни извори: S3, S4, S6, S7.

Члан 51. – Актуелно знање у прелазном периоду

Иницијална I/II категорија не активира сама по себи домаћи тест. То би било супротно одлуци да је тест изузетан. Актуелно знање може се доказати међународним еквивалентом или комбинацијом активности, релевантног усавршавања и позитивне праксе.

Релевантни извори: S3, S4, S6, S7.

Члан 52. – Евиденција и јавни подаци

Евиденција мора бити довољно богата за контролу категорије, али јавна објава не треба да обухвата детаљне оцене, тестове и развојне белешке. Овде се примењују и општа правила Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр. 87/2018) да за сваку обраду мора постојати одговарајући правни основ, а обим података мора бити примерен, битан и ограничен на оно што је неопходно у односу на сврху. Зато јавни списак треба ограничити на податке који су заиста потребни да се провери статус/катеорија, док се детаљне евалуације и развојна документација чувају интерно уз дефинисане рокове приступа и чувања.

Релевантни извори: S10, S13.

Члан 53. – Однос са Правилником за организацију такмичења

Члан 53. је централна спојница између система категоризације судија и правила о организацији такмичења. Категорија има стварни стручни смисао само ако други акт ПСС одређује за који ранг такмичења и за коју функцију се тражи одређени ниво категорије и функционалне компетенције. Без такве нормативне везе категорије би остале претежно описне, а организатор или делегирајући орган би могао да задржи стару праксу избора без обавезујућег ослонаца на стручни ранг.

Правилник о категоризацији не прописује сам број судија А, Б, Ц или Д такмичења — то је питање организације такмичења — али обавезује да Правилник за организацију такмичења користи POOL/OWS категорије и пасоше компетенција као материјални критеријум за састав жирија. Актуелни Правилник за организацију пливачких такмичења и приредби ПСС од 29.12.2025. године у члану 15. тренутно предвиђа минимум 12 регистрованих судија за А, 8 за Б, 5 за Ц и 3 за Д категорију, али не везује те бројеве за нови систем категорија и валидираних функција. Управо та празнина треба да буде отклоњена паралелним изменама тог правилника.

Уведен је двоструки услов за конкретну функцију, односно судија мора имати и минималну категорију и валидирану функционалну компетенцију. Тако се спречавају два супротна ризика а то је да лице ниже укупне категорије буде постављено на функцију која тражи знатно виши ниво

ПСС – Образложење Правилника о категоризацији и оцењивању рада пливачких судија укупног искуства, али и да лице високе категорије буде постављено на специфичну функцију коју никада није практично валидирало. Ово је нарочито значајно код Referee/Chief Referee, Starter, сложених контролних функција, као и код OWS FR-T и FR-S грана.

Посебно је уређена географија. Место пребивалишта, удаљеност и путни трошкови могу бити рационалан секундарни критеријум када се бира између више судија који су једнако подобни по примарним стручним условима. Они, међутим, не могу бити разлог да се прескочи прописани ранг или функција само зато што је ближе лице ниже категорије. Ово правило истовремено чува квалитет такмичења и спречава да судије из појединих региона буду трајно искључене из развојног пута због места становања.

Контролисана замена једном нижом категоријом предвиђена је као изузетак за стварну недоступност, а не као дискреционо средство организатора. Суштина је да се може попустити у општој категорији када нема расположивог лица прописаног ранга, али не и у стварној компетенцији за функцију. Зато замена мора бити документована, а лице које улази као замена мора већ имати валидиран ниво компетенције за конкретну дужност. Код безбедносно критичних OWS функција, посебно Safety Officer-а, одговарајућа FR-S компетенција остаје непрелазни услов.

За такмичења у организацији ПСС оправдано је да Правилник за организацију постави најмање А стандард као полазни минимум, јер ПСС као приређивач националних и најзначајнијих такмичења треба да примењује највиши домаћи организациони стандард. Истовремено, фиксни минимум не сме постати максимум. Зато се оставља ОПС ПСС да образложеним кадровским планом захтева 18 или више судија када конкретна конфигурација такмичења ствара додатне истовремене функције или потребу за ротацијом. Дискреција је ограничена и одлука мора идентификовати објективну чињеницу и сваку додатну функцију или место које оправдава већи број.

World Aquatics на званичној страници као актуелне наводи Competition Regulations Version February 2026 (updated 18.02.2026). WA архитектура службених лица полази од функционалне расподеле и, за OWS, од посебног скупа функција као што су Chief Referee, Referees, Safety Officer, Medical Officer, Course Officer, Clerk of the Course и Turn Judges, уз додатне улоге зависно од формата. Домаћи бројчани прагови и категоријска структура у предлогу ПСС нису представљени као WA бројеви, већ као домаћа стручна политика која оперативно примењује тај функционални приступ у условима ПСС.

Извор за важећи ПСС организациони режим су Правилник за организацију пливачких такмичења и приредби, пречишћени текст усвојен 29.12.2025, нарочито чл. 4, 13, 15–17: <https://www.serbia-swim.org.rs/images/2025/UO/novi/Pravilnik-za-organizaciju-takmicenja29122025.pdf> . Извор за актуелну WA верзију прописа: <https://www.worldaquatics.com/news/3090417/competition-regulations> .

Неопходност паралелне измене организационог правилника није формална, већ функционална. Правилник о категоризацији одређује лични стручни статус и доказану компетенцију судије, али сам по себи не одређује колико судија и којих категорија мора чинити жири А, Б, Ц или Д такмичења, нити може заменити правила о организацији конкретног такмичења. Ако организациони правилник остане на старом моделу који прописује само укупан број регистрованих судија, категорија судије не би постала обавезан критеријум састава жирија, организатор би и даље формално могао да испуни стари бројчани минимум без поштовања новог стручног ранга и функционалних компетенција. У том случају категоризација би могла постојати у регистру, али не би могла да се доследно примени на основну сврху због које се уводи а то је обезбеђивање одговарајућег стручног састава жирија, објективног приступа функцијама и стварног развојног пута судија.

Равнотежа нових обавеза и стварног дејства категоризације

Систем категоризације уводи за судије нове и мерљиве стручне захтеве, односно континуирано усавршавање, документовање активности и функција, формалне евалуације, стицање и одржавање функционалних компетенција, испуњавање услова за напредовање и, у изузетним случајевима, проверу актуелног знања. Ти захтеви подразумевају стварно време, лични ангажман, доступност за такмичења, прихватање евалуације и често додатно стручно усавршавање. Нормативно би било некохерентно да се тај повећани ниво професионалне обавезе уведе, а да правила организације такмичења истовремено не признају категорију и валидирану компетенцију као обавезан стручни услов при формирању жирија.

Овде није реч о томе да категорисани судија стиче право да буде делегиран на конкретно такмичење или право на одређену функцију. Такво субјективно право се овим системом не установљава. Реч је о томе да када је судија испунио прописане услове и стекао категорију и функционалну компетенцију, тај стручни статус мора имати стварно нормативно значење. Он мора бити узет у обзир као обавезан услов подобности за функције и рангове такмичења за које је прописан, а избор између више подобних лица мора се вршити по унапред познатим и објективним критеријумима.

Ако би Правилник о категоризацији почео да се примењује, а Правилник за организацију такмичења остао непромењен, настала би системска противречност. Судијама би се тражило да испуњавају нове критеријуме професионалности, едукације, искуства и евалуације, али организатор или орган који формира жири не би имао обавезу да стечену категорију или функцију стварно користи као критеријум. Практично би било могуће наставити формирање жирија по старом моделу, јер би важећи организациони акт и даље тражио само укупан број регистрованих судија. То би значило да нови терет постоји, а његов основни професионални ефекат изостаје.

Такав исход био би супротан самој сврси категоризације. Судија који се додатно усавршава, стиче сложенију компетенцију и пролази евалуације не би имао гаранцију да ће та стечена компетенција уопште бити релевантна за састав жирија, судија у развоју не би имао нормативно обезбеђен пут до функције која му је потребна за напредовање, ОПС ПСС не би могао да планира развој кадрова на основу категорија, Такмичарска комисија не би имала мерљив стручни стандард за контролу састава жирија, организатор би остао у старом режиму избора, а такмичари и клубови не би добили очекивано повећање квалитета и регуларности суђења. На губитку би, дакле, били и судије и организатори и ПСС и сам систем такмичења.

Због тога категорију не треба посматрати као почасну или административну ознаку, већ као део јединственог система који би могао бити приказан на следећи начин: услови стицања категорије → валидирана функционална компетенција → минимални стручни услов за одговарајућу функцију и ранг такмичења → објективан избор између расположивих подобних судија → даље искуство и евалуација. Прекидање било које од ових веза чини систем непотпуним, а прекид везе између категоризације и организационог правилника одузима категоризацији њен главни практични смисао.

Из тог разлога пуна редовна примена Правилника о категоризацији мора бити координисана са ступањем у примену одговарајућих измена Правилника за организацију пливачких такмичења и приредби. Ако те измене нису усвојене и оперативно примењиве, не треба започети примену нових категорија као услова за домаће саставе жирија и делегирање, јер би се створила хибридна ситуација у којој један акт намеће нове професионалне захтеве, а други и даље омогућава стару организациону праксу. До нормативног усклађивања, такмичења се у погледу састава жирија морају спроводити по важећим организационим правилима која су важила пре оперативне примене категоризације.

Зато је најчистије решење да се почетак пуне примене оба система временски координише. Иницијална категоризација и прикупљање података за 2027. годину могу се технички припремити унапред, али професионалне последице категорија у домаћем такмичарском систему треба

ПСС – Образложење Правилника о категоризацији и оцењивању рада пливачких судија активирати тек када Правилник за организацију такмичења истовремено одреди број, структуру и функционалне услове жирија. Тиме се обезбеђују правна сигурност, једнака примена и стварна узајамност између онога што се од судије тражи и онога за шта се стечена стручност у систему користи.

Усклађеност релевантних правилника и последичне корекције

Ради међусобне усклађености релевантних аката, систем јасно разликује три временска момента: (1) утврђивање личног POOL/OWS профила и иницијалне категорије; (2) ступање у примену организационих квота и минималних функција у такмичарском правилнику; и (3) конкретно делегирање. Привремена функционална еквиваленција у 2027. години може се утврдити унапред, али се за нови састав жирија користи тек када организациони правилник преузме категоријске и функционалне стандарде. Тиме се избегава колизија између прелазних и завршних одредаба.

Функционални пасош је прецизиран тако да изричито разликује основне и координационе функције у базену Inspector of Turns, Timekeeper и Finish Judge су основне извршне функције, док су Chief Inspector of Turns/координација окрета, Chief Timekeeper и Chief Finish Judge сложене/координационе функције које захтевају засебну валидацију. Код OWS-а су изричито унети Course Officer и Clerk of the Course, јер организациони предлог за њих прописује конкретне услове и та компетенција мора имати место у пасошу.

Бројеви 16/14/10/7 представљају домаће базне минимуме и не смеју се тумачити као затворен број службених лица нити као самостална потврда да је свака функција из актуелних WA правила покривена. Званична страница World Aquatics на дан 08.10.2026. године као текућу верзију наводи Competition Regulations Version February 2026, updated 18.02.2026. Функционална архитектура правила пливања традиционално и у непосредно претходној званичној верзији захтева, између осталог, распоређивање Inspector of Turns по стазама и крајевима базена. Зато конкретан број стаза, начин суђења и примењива WA/ПСС правила могу аутоматски довести до потребе за више од 16 лица. Предлог да ОПС ПСС за ПСС такмичења образложено утврди 18, 20 или више судија управо служи да базни минимум не постане вештачки максимум.

Релевантни извори: ПСС, Правилник за организацију пливачких такмичења и приредби од 29.12.2025, нарочито чл. 4, део „Судијски жири“ и чл. 15 (тренутни минимум 12/8/5/3); World Aquatics, Competition Regulations – званична страница текућих прописа, која наводи верзију February 2026 (updated 18.02.2026). Тачан број и распоред службених лица за конкретно такмичење увек се проверава према актуелном тексту применљивих WA/ПСС правила у тренутку усвајања и примене.

Члан 54. – Обрасци и методологија

Уношењем образаца у сам Правилник смањује се могућност да се накнадно неформално промени начин оцењивања. E-POOL, E-OWS и E-FR-S претварају матрицу у употребљиву евиденцију, а K-1 обавезује ОПС да за сваки услов наведе статус и доказ. Техничко упутство не може мењати материјалне прагове. Технички образац не сме постати скривени извор нових услова, већ свако материјално правило мора бити у самом Правилнику.

Релевантни извори: S3, S4, S8, S9.

Члан 55. – Измене и тумачење

ОПС може да даје стручна тумачења и технички уједначава примену, али не сме путем упутства створити нови материјални услов или променити праг који је УО усвојио. Њен институционални разлог је што Статут ПСС у члану 47. поверава УО доношење правилника и других општих аката, док је ОПС по члану 49. став 3. стално стручно радно тело чији се рад и надлежност уређују правилником и зато техничко тумачење ОПС не сме фактички изменити акт УО.

Релевантни извори: S10a, S12.

Члан 56. – Ступање на снагу и почетак примене

Одвајају се ступање на снагу и почетак редовне примене 01.01.2027. године како би ПСС имао време за формирање евиденција, листе евалуатора и иницијалне профиле. Осмодневни vacation легис/датум почетка примене је домаће нормативно решење које мора бити усклађено са Статутом и правилима о објављивању аката ПСС. Независно од тога, члан 100. ст. 3–4 Закона о спорту обавезује надлежни национални грански савез да спортска правила достави Министарству у року од 15 дана од ступања на снагу и да спортска правила и статут објави на својој званичној интернет презентацији.

Релевантни извори: S1, S10, S10a.

Зато координисано почетно дејство два акта није само препорука организационе погодности, већ услов за смислену и доследну пуну примену система. Иницијална категоризација и формирање личних профила могу бити припремљени унапред, али ако измене Правилника за организацију такмичења нису усвојене и у примени пре првог такмичења на које би се нови систем односио, не треба активирати нове категорије као обавезујуће услове за домаћи састав жирија, делегирање и расподелу функција. У супротном би судије биле подвргнуте новом систему обавеза без одговарајућег организационог дејства, док би се састав жирија и даље формирао по старим правилима. До усклађивања се у погледу домаћег састава жирија примењује постојећи организациони режим, а пуна оперативна примена категоризације почиње тек са координисаним нормативним основом. Овакво решење истовремено спречава и супротан ризик, да ОПС ПСС појединачним одлукама фактички ствара организационе услове које надлежни општи акт још није прописао.

IV. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРИЛОГА

Прилог 1 – POOL матрица редовних услова

Матрица кондензује услове из чл. 20–24. Њена функција није да створи нове услове већ да кандидат и ОПС на једном месту виде кумулативне захтеве и алтернативе. Посебно је назначено да су процентуални прагови теста применљиви само када се тест стварно спроводи по члану 16.

Прилог 2 – OWS матрица редовних услова

Одвојена OWS матрица спречава механичко преношење POOL критеријума. Број догађаја је умеренији, а нагласак је на функционалној компетенцији, безбедности и конкретној OWS пракси.

Прилог 3 – POOL пасош функционалних компетенција

Пасош документује развој по конкретним улогама и омогућава да категорија и право на сложену функцију не буду исто.

Прилог 4 – OWS пасош функционалних компетенција

Пасош посебно раздваја FR-T и FR-S. То је важно јер Safety Officer има највиши ниво безбедносне одговорности, али различит садржај компетенције од Chief Referee-a.

Прилог 5 – матрица формалне евалуације

Општа скала 1–5, тежине и критичне области унапред су дефинисане. Посебна FR-S матрица представља домаћу операционализацију Safety Officer компетенције и ослоњена је на проверљиве WA/EA описе безбедносних одговорности, али није препис нити формална WA/EA евалуациона форма. Њена сврха је да ПСС унапред дефинише шта се посматра, како се документује и како се смањује простор за слободан утисак евалуатора.

Прилог 6 – матрица иницијалне категоризације 2027.

Транзициона матрица чува старо искуство и истовремено спречава произвољну „стручну процену“ без доказа.

Прилог 7 – класификација међународног искуства

M-1–M-5 служи домаћем вредновању различитих врста међународног искуства. Ознаке нису формална копија WA Tier система и не смеју се тако тумачити.

Прилог 8 – матрица прилика, расположивости и еквивалентног доказивања

Матрица претвара заштитни механизам за стварање могућности за напредовање у оперативни алат јер се бележи да ли је прилика постојала, понуђена, прихваћена или није била доступна.

Прилог 9 – матрица за WA/EA номинације

Матрица одваја непрелазне услове од упоредног избора међу већ подобним кандидатима. То је кључ за спречавање фаворизовања.

Прилог 10 – обрасци E-POOL, E-OWS, E-FR-S и K-1

Интегрисање образаца у Правилник осигурава једнообразан запис евалуације и категоризације. E-FR-S има посебну safety checklist-у, док K-1 повезује сваки услов са конкретним доказом.

V. МАТРИЦА СЛЕДЉИВОСТИ КЉУЧНИХ ИЗМЕНА

Полазно решење/ризик	Коначно решење Предлог Правилника	Разлог
Називи I–IV као „виши/самостални/национални...”	Неутралне POOL/OWS I–IV категорије	Избегава мешање са законским звањима из чл. 47–48 Номенклатуре.
Јединствена категоризација	Два независна система POOL и OWS	Различите функције, ризици и међународни pathway системи.
Број суђења као снажан критеријум	Квалитет искуства = ранг + функција + сесије + евалуација + разноврсност	Смањује предност коју ствара географија или неједнака делегација.
„Стручна процена ОПС ПСС“	Затворени критеријуми, образложена одлука и К-1	Смањење дискреције и могућност контроле.
Тест као редовна обавеза	Циљана провера само када постоји конкретна потреба; WA/EA и други признати еквиваленти	Прилагођено учесталости пливачких такмичења и избегава дуплирање.
Без формалног opportunity safeguard-a	Расположивост, понуђена прилика, развојни план и алтернативно доказивање	Недобијена делегација не сме бити доказ нестручности.
Непрецизно међународно искуство	M-1–M-5 и шира група репрезентативних/мултинационалних/иностраних догађаја	COMEN није једини релевантан облик међународног рада.
I категорија као могућност за међународну листу	POOL–I/OWS–I као обавезан домаћи предуслов, уз све WA/EA услове	Полазни нацрт већ је везивао међународни пут за I категорију; финални текст то задржава, раздваја POOL/OWS и објективизује поступак. WA/EA услови остају кумулативни; I категорија је домаћи ПСС hard gate.
Safety Officer као недовољно издвојена функција	FR-S као једна од две највише OWS руководеће компетенције	WA правила/Manual потврђују централну безбедносну улогу, а EA Level 3 од 2026. поставља Chief Referee и Safety Officer у највиши OWS образовни корак. FR-S као највиши домаћи ранг је ПСС одлука, не формална WA Gold еквиваленција.
Нема стандардизоване категоријске евалуације	Прилог 5 + овлашћени евалуатори + E-POOL/E-OWS/E-FR-S	Јединствена скала, чињеничне опсервације и

ПСС – Образложење Правилника о категоризацији и оцењивању рада пливачких судија

		контрола сукоба интереса.
Општа прелазна „стручна процена“ 2027.	Посебни POOL/OWS конверзионни критеријуми и забрана ретроактивних доказа	Заштита легитимно стеченог искуства и предвидивост.
Обрасци ван Правилника	Обрасци интегрисани као Прилог 10	Методологија не може накнадно мењати материјалне услове.
Категоризација без везе са такмичарским правилником	Координисан почетак оперативне примене; категорија + функција постају услов жирија тек када их организациони акт преузме	Спречава нове обавезе судијама без стварног професионалног ефекта и спречава да ОПС појединачним актом ствара непостојеће организационе услове.
Привремена еквиваленција 2027. могла се читати као одмах оперативна	Еквиваленција се утврђује у профилу унапред, а користи за жири тек по ступању у примену усклађеног организационог правилника	Уклања колизију прелазних и завршних одредаба.
Недовољно прецизна веза конкретних функција и пасоша	POOL: основне функције одвојене од chief/координационих; OWS: Course Officer и Clerk of the Course изричито у пасошу	Омогућава да сва функција коју организациони правилник тражи има проверљиву функционалну компетенцију.
16/14/10/7 би могло бити погрешно схваћено као затворен број	Базни домаћи минимум + обавезно повећање кад број стаза, примењива правила или конкретне функције то захтевају	Минимум не сме постати максимум нити заменити функционалну покривеност.

VI. КОНТРОЛА ИЗВОРА И ОТВОРЕНА ПИТАЊА ПРЕ КОНАЧНОГ УСВАЈАЊА

- Статут ПСС: на званичној страници „Документи“ ПСС проверено је да званична страница „Документи“ ПСС на дан 08.10.2026. под ставком „Статут Пливачког савеза Србије“ води на пречишћен текст од 30.12.2019. године. Члан 47. тач. 2), 4) и 18) даје УО ПСС надлежност за правилнике/општа акта, другостепено одлучивање и именовање ОПС, а члан 49. став 3. ОПС одређује као стално стручно радно тело чији се рад и надлежност уређују правилником.
- World Aquatics Swimming: званична Swimming Officials страница 08.10.2026. године означава „Technical Officials Pathway & Appointments Rules (ver. 15.09.2026.)“, али линк са те странице води на PDF који у самом документу носи ознаку „In force as from 1 January 2025“. Зато се раздваја две чињенице и то ознаку веб-странице и садржај тренутно повезаног PDF-а. Конкретни WA бројеви у овом Образложењу описују само садржај проверене повезане датотеке и служе као компаративни ослонац.
- World Aquatics OWS: званична OWS Officials страница води на засебан pathway PDF постављен на resources.fina.org у марту 2026, године, али сам PDF такође носи интерну ознаку примене од 1.1.2025. У њему Silver maintenance има једну практичну евалуацију, а Gold две, Gold искуство је формулисано кроз Referee/Chief Referee. Safety Officer као једна од две највише домаће FR гране

ПСС – Образложење Правилника о категоризацији и оцењивању рада пливачких судија зато се не образлаже као директна WA Gold еквиваленција, већ комбинацијом WA безбедносне улоге, актуелних Competition Regulations, OWS Manual-а и EA Level 3 система.

- ПСС акти: При примени Правилника потребно је обезбедити трајну усклађеност са важећим Правилником ОПС ПСС, Правилником за организацију пливачких такмичења, актима за OWS и дисциплинским актима, нарочито у називима органа, роковима, активном статусу и унутрашњим упућивањима. Ова усклађеност не мења усвојене категоријске критеријуме, већ спречава колизије у примени.
- Стандарди заштите података о личности указују да јавни регистар категорија не сме аутоматски значити јавност свих евалуација. Пре објављивања треба документовано одредити сврху, правни основ, минимални сет јавних података, интерни сет података, круг приступа и рокове чувања у складу са Законом о заштити података о личности. Оцена 1–5, тестови, приговори, развојни планови и детаљне белешке о учинку по правилу припадају интерној стручној евиденцији, осим ако постоји посебан правни основ за ширу објаву.

VIII. СИСТЕМАТИЗОВАНИ СПИСАК ИЗВОРА

S1. Закон о спорту („Службени гласник РС“, бр. 10/2016), нарочито члан 100. ст. 1–4: надлежност за спортска правила, тачка 13) – статус судија/суђење/надзор/друга службена лица, достављање Министарству и објављивање. Званична страница Министарства спорта: <https://www.mos.gov.rs/dokumenta/sport/zakoni1?lang=lat>

S2. Правилник о номенклатури спортских занимања и звања („Службени гласник РС“, бр. 86/2020), чл. 45–48; члан 48 садржи алтернативне путеве 5/10 година активног судијског стажа. Званични PDF Министарства спорта: <https://mos.gov.rs/storage/2024/09/pravilnik-o-nomenklaturi-sportskih-zanimanja-i-zvanja.pdf>

S3. World Aquatics, Swimming Technical Officials Pathway & Appointments Rules – тренутно повезани PDF; у самом PDF-у „In force as from 1 January 2025“; education/experience/evaluation, Bronze/Silver/Gold, NF nomination, Silver 10 competitions/6 evaluations over 4 years. <https://resources.fina.org/fina/document/2025/03/04/856ac2ad-03b6-487c-b258-cb36c4ff22ac/SWIMMING-Technical-Officials-Pathway-Appointments-Rules.pdf>

S3a. World Aquatics – Swimming Officials, страница која 8.10.2026. приказује ознаку „Technical Officials Pathway & Appointments Rules (ver. 15.09.2026.)“ и води на S3 PDF: <https://www.worldaquatics.com/swimming/officials>

S4. World Aquatics, Open Water Swimming Technical Officials Pathway & Appointments Rules – тренутно повезани OWS PDF, NF nomination, засебни Bronze/Silver/Gold, OWS role list и practical evaluation. <https://resources.fina.org/fina/document/2026/03/18/11c33d0d-2f40-4d30-ac11-d58d9b306ef8/OPEN-WATER-SWIMMING-Technical-Officials-Pathway-Appointments-Rules.pdf>

S4a. World Aquatics – Open Water Officials, званична страница са OWS pathway, evaluator framework/handbook и листама службених лица: <https://www.worldaquatics.com/open-water/officials>

S5. World Aquatics, AQUA Open Water Swimming Manual 2024, одељак 3.12 Safety Officer – безбедност, стаза, safety craft, координација са Medical Officer-ом и процена услова; приручник се користи као стручни/едукативни извор, не као замена за актуелне Competition Regulations. https://resources.fina.org/fina/document/2024/01/29/6570516f-e8c1-4e30-a907-de085a6cb29c/01022024_AQUA_2024_Open_Water_Swimming_Manual_V5_FINAL-DVdB.pdf

S5a. World Aquatics Competition Regulations – званична страница као CURRENT REGULATIONS означава „Competition Regulations Version February 2026 (updated 18.02.2026)“: <https://www.worldaquatics.com/rules/competition-regulations>

ПСС – Образложење Правилника о категоризацији и оцењивању рада пливачких судија

S6. European Aquatics, Swimming Officials Clinic 2026 – обавезна клиника за одређене ЕА appointment путеве, могућност online учешћа; за лица ван AQUA листа која траже ЕА certification клиника + тест. <https://europeanaquatics.org/european-aquatics-announces-details-of-2026-swimming-officials-clinic-in-sofia/>

S7. European Aquatics, Open Water Swimming Clinic for Officials – Level 3 (2026): највиши ЕА OWS образовни корак; од 2026. обавезан за лица која желе да буду Chief Referee или Safety Officer на ЕА OWS дорађајима. <https://europeanaquatics.org/2026-european-aquatics-open-water-swimming-clinic-for-officials-level-3-bulletin-now-available/>

S8. Swimming Western Australia – Accreditation and Courses: функционална обука и процена; за Starter, Referee, Judge of Stroke и Inspector of Turns две практичне процене од два различита assessor-a. <https://wa.swimming.org.au/clubs/officials/accreditation-and-courses>

S9. USA Swimming – National Certification & Evaluation: N2/N3 по конкретним функцијама, evaluation templates, mentoring и position-specific certification. <https://www.usaswimming.org/officials/national-certification-evaluation>

S10. Пливачки савез Србије – званична страница „Документи“, на којој су повезани Статут и спортска правила ПСС, укључујући Правилник за организацију пливачких такмичења, Правилник ОПС ПСС и акте за OWS: <https://www.serbia-swim.org.rs/index.php/dokumenti>

S10a. Статут Пливачког савеза Србије – пречишћен текст од 30.12.2019, документ на који 8.10.2026. води званична ставка „Статут Пливачког савеза Србије“ на страници S10; нарочито члан 47. тач. 2), 4), 18) и члан 49. став 3. <https://www.serbia-swim.org.rs/images/2020/Statut-PSS-30.12.2019-preciscenTekst.pdf>

S11. Интерни полазни документ: „Правилник о категоризацији пливачких судија ПСС.docx“ – почетни предлог на основу којег је извршена нормативна ревизија и сачињен овај предлог.

S12. Интерни полазни документ: „Pravilnik OPS PSS 2026 - predlog 05.10.2026.(1).docx“ – предлог Правилника ОПС ПСС коришћен ради усклађивања надлежности, статуса и поступака.

S13. Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр. 87/2018) – нарочито начела обраде, минимизација података и обавеза постојања одговарајућег правног основа; званична страница Повереника са објављеним Законом: <https://poverenik.rs/zastita-podataka-o-licnosti/>

Напомена о правној снази извора. S1–S2 су домаћи нормативни извори; S10a је статутарни извор ПСС. S3–S7 су међународни спортски/едукативни извори различите правне снаге: Competition Regulations су актуелна World Aquatics правила, pathway/appointment документи уређују међународни развој и именовање, а OWS Manual је стручни приручник. S8–S9 су упоредна пракса. S11–S12 су интерни полазни документи. S13 се примењује на обраду и јавно објављивање података о судијама.

Допунски извори за међусобну усклађеност правилника

ПСС – Правилник за организацију пливачких такмичења и приредби, пречишћени текст 29.12.2025. <https://www.serbia-swim.org.rs/images/2025/UO/novi/Pravilnik-za-organizaciju-takmicenja29122025.pdf>

World Aquatics – Competition Regulations, current regulations page (February 2026, updated 18.02.2026). <https://www.worldaquatics.com/news/3090417/competition-regulations>

World Aquatics – Swimming Officials / Technical Officials Pathway & Appointments Rules. <https://www.worldaquatics.com/swimming/officials>

European Aquatics – 2026 Open Water Swimming Officials Level 3. <https://europeanaquatics.org/2026-european-aquatics-open-water-swimming-clinic-for-officials-level-3-bulletin-now-available/>